

Javaslatcsomag a 2030-as klímacélok teljesítése érdekében

Az uniós és hazai források klímavédelmi célú felhasználása

Koczóh Levente András, senior klímapolitikai tanácsadó

GREEN
POLICY CENTER

Alapvetések és célkitűzés

- Magyarország hatályos klíma- és energiapolitikai céljai 2030-ra még változatlanok
- A jelenlegi forrás-felhasználási tervek ennek elérését célozzák
- Az EU-s célokat már megemelték - > a magyar célok is emelkedhetnek
- Milyen forrás van még és hogyan tudja fedezni a hazai célelemelést?

A forrásfelhasználásra
vonatkozó, már ismert tervek
hatásának elemzése

Az elemzés során figyelembe vett források

Csak mitigációs célú beruházások az alábbi dokumentumokból – bő 4000 milliárd Ft

- RRF Terv (vissza nem térítendő)
- Operatív programok 2021-2027.
- KAP stratégiai terv 2023-2027.
- Modernizációs Alapból már lekötött forrásrész
- Magyar költségvetési támogatások
  - Kvótabevételek és zöld kötvények 2021-es felhasználása
- **+ energiaválság hatására piaci alapon megvalósuló beruházások**
- **+ uniós szintű intézkedések hatásai**

Modellezési eredmények - épületek

- TOP Plusz, KEHOP Plusz, RRF – 500-700 milliárd Ft VNT, 100%
- Felújításra kerül 2029-ig:
  - nagyjából 40-75 (optimistán 70) ezer lakás
  - középületek terén 1,4 millió m²-nyi alapterületű épület
- Ez nagyon alacsony szám, viszont elvár 30% energia-megtakarítást
- Piaci alapú beruházások: sekély mélység
  - Évi 1,4%-át újítják fel a teljes állománynak
  - Felhasználói szokások változása
    - **2020: 10,9 millió tCO₂e -> 2030: 8,94 millió tCO₂e**

Modellezési eredmények - közlekedés

- IKOP Plusz, TOP Plusz, RRF, zöld kötvények - kvóta 2021, (CEF) – ~2000 milliárd Ft
- Nagyrészt kötött pályás és kerékpáros infrastruktúra, közösségi közlekedési járművek
- Magas benzinár, BRT ETS árnövelő hatása
- Egyéni közlekedés arányának növekedése megáll, elektromobilitás lassan terjed
- Kibocsátások 2025-ben tetőznek, de 2030. után lesz gyors csökkenés
- **2019: 14,7 millió tCO₂e -> 2030: 14,35 millió tCO₂e**

Modellezési eredmények - mezőgazdaság

- KAP a fő forrás
- A termelés bizonyos hányada kap támogatást zöldebb termelési módok miatt
- Hatalmas beruházási program az élelmiszer-feldolgozásba, hatékonyság-növelésbe
- Étkezési szokások változására nem számítunk, kivéve a pazarlás csökkentését
- Lassú elmozdulás az extenzifikáció és a zöldebb energiaellátás felé
- Bioenergia-termelés (és felhasználás) jelentős bővítésével nem számoltunk
- **2020: 8,96 millió tCO₂e -> 2030: 7,33 millió tCO₂e**

Modellezési eredmények - LULUCF

- KAP a fő forrás – összesen 310 milliárd Ft beruházás
- 50 ezer hektár erdőtelepítés
- Gyorsul az ütem, de nem eléggé
- **2030: csak 0,74 millió tCO₂e nyelés, 2050-re is csak 2,80 millió tCO₂e nyelés**
- Elmarad a LULUCF rendelet hazánkra előírt 2030-as célszámától (5,724 millió tCO₂e) és a kifejezetten magas 2020-as tényadattól (6,82 millió tCO₂e)

Modellezési eredmények - ipar

- KEHOP Plusz és hazai kamattámogatott hitelek – ~párszáz milliárd Ft lehet a zöldítésre fordított rész
- Energiahatékonyság, megújuló energia és az újrahasznosítás növelése, innováció támogatott, egyszer használatos műanyag kivezetése szabályozással
- Termelési pálya növekvő
- Energiahatékonyság igen erőteljesen nő létesítményenként, míg az összes energiafogyasztás a növekvő termelés miatt nő
- Energiamix változása: elektrifikáció, bioüzemanyagok, kis mértékben hidrogén
  - Technológiaváltás, CCUS nincs
  - **2020: 10 millió tCO₂e -> 2030: 10,65 millió tCO₂e, de kevésbé nő, mint a hatályos NEKT szerint**

Modellezési eredmények - energiatermelés

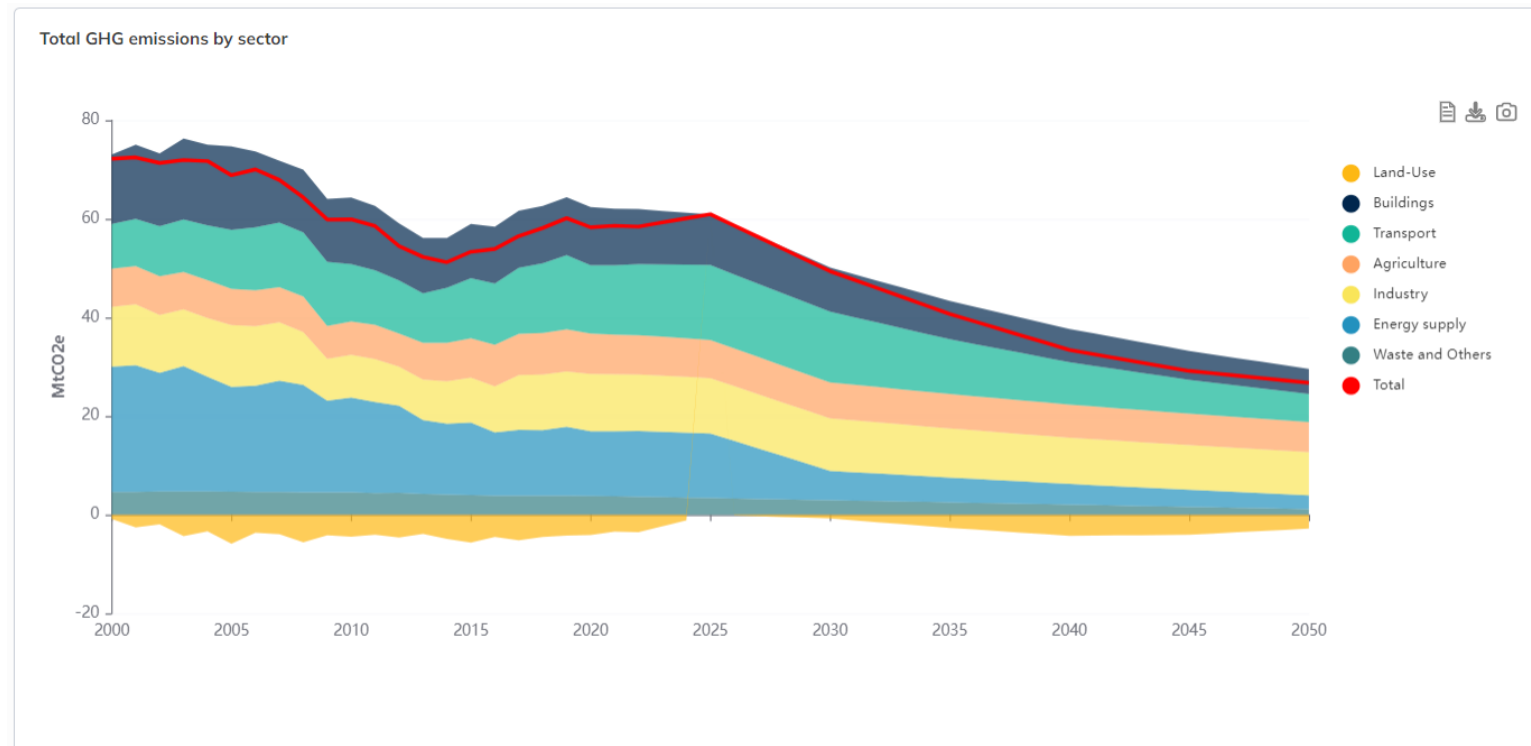
- KEHOP Plusz, RRF, Modernizációs Alap– 800-1000 milliárd Ft (50-100%)
- Elektromos és távhő-hálózat fejlesztése, energiátárolás, okosmérők telepítése, energiaközösségek létrehozása, illetve megújuló hő- és áramtermelő kapacitások kiépítése
- Magyarország 2026-ig lehetővé teszi, hogy 10.000 MW időjárás-függő áramtermelő kapacitás lépjen be; szabályozási változások
- Feltételezett jövőkép 2030: legalább 7500 MW nap, 1000 MW szél, új gázerőművek lépnek be, mátrai szén már nincs, Paks-II belép 2030-ig, CCUS nincs
  - **2020: 12 millió tCO₂e -> 2030: 5,95 millió tCO₂e**

Modellezési eredmények - hulladékgazdálkodás és egyéb, F-gázok

- Hulladékgazdálkodás: koncesszor feladatai + új hulladékújrahasznosító mű támogatása (KEHOP Plusz, RRF)
- Egyszerűsített modellezés – NEKT WAM alapján
- **2020: 3,4 millió tCO₂e -> 2030: 2,95 millió tCO₂e**
- F-gázok: manuális modellezés:
- **2020: 2,3 millió tCO₂e -> 2030-ra 0,51 millió tCO₂e**

Összesített eredmények I.

- A kibocsátások terén a jelenleg hatályos 2030-as cél teljesülni, sőt túlteljesülni látszik (bruttó 46,5% csökkenés 1990-hez képest, 40% helyett).
- A klímasemlegességi célt még csak megközelíteni sem sikerülne.

Összesített eredmények II.

- Az ESR alatti 2030-as magyar célérték teljesülni látszik még a nemrég 18,7%-ra emelt szinten is: a PE modell 20,7% csökkenést mutat 2005-höz képest,
- A LULUCF rendelet szerinti cél (5,724 millió tCO₂e nyelés) viszont nem teljesülne
- Megújuló energia aránya: a jelenleg hatályos magyar cél (21%) teljesülésének határát súrolja alulról – csak 20%
- Még a jelenleg hatályos magyar energiahatékonysági célt elmulasztaná (813 PJ végső energiafogyasztás a célzott legfeljebb 785 PJ helyett)

További, még lekötetlen, klíma-
célokra használható pénzügyi
források bemutatása

Becsült további források 2023-2030.

Forrás neve	Teljes összeg 2030-ig (milliárd Ft)	Időbeli lefutás
RRF kedvezményes hitelkeret, REPowerEU Terv	3600 + 262, de 350 fosszilisra fordítódik	2024-2026.
EU ETS és BRT ETS kvótabevételek, Modernizációs Alap, Szociális Klímalap	3590	időben meglehetősen egyenlőtlenül jelentkeznek, évi 195 és 670 milliárd Ft között
ESR kvótabevételek	Néhány 10 ?	2027 ?
Közvetlen uniós források	Néhány 10 ?	2030 ?
Következő uniós ciklus	400 ?	2028-2030.
Magyar zöld kötvények beruházási hányada	3000	évi 374 milliárd Ft

Becsült további források 2023-2030. II.

- Összesen: 10600 milliárd Ft zöld célokra fordítható becsült forrás nincs még forrásfelhasználás szempontjából lekötve
- 2023-ben 570, 2024-2026-ban 1900, 2027-2030-ban 1100 milliárd Ft-ot nagyságrendileg megközelítő zöld forrás
- a magyar központi költségvetés további forrásokkal egészítheti ki - célzott adókedvezmény az iparnak

A photograph of a small, vibrant green plant with several leaves growing out of the top of a weathered, brown wooden stump. The background is a blurred, natural setting.

Kulcsfontosságú beruházási igények és költségek

VNT beruházási irányok

- Épület-felújítási program
- Közösségi közlekedési járműcsere-program
- Erdőtelepítés fokozása
- Ipari innováció és technológia-váltás (CCfD finanszírozás)
- Hálózatfejlesztés, rendszerszintű szabályozási kapacitások (pl. energiatárolók), okosmérés, alacsony jövedelmű csoportok napelemei energiaközösségként, geotermia és távhővezetékek

További beruházási irányok

- Megfelelő szabályozás esetén VNT támogatás nélkül is kiépülnek a további napelemes, szeles, bioenergia kapacitások, energiaközösségek, lakossági e-mobilitás
- Intézményrendszer és szemléletformálás támogatása
- Kulcsfontosságú a kamattámogatás (garanciaalap) létrehozása
- Adókedvezmény (ipar)

7 javaslat az uniós és hazai
források felhasználására

1. Átgondoltan, hatékonyan és előre tervezhetően kell felhasználni a klíma- és energiacélokra rendelkezésre álló forrásokat, megfelelő monitoringgal!

- A várható forrásbőség egy történelmi lehetőség
- A fentiekben bemutatott beruházási csomagot és finanszírozást látjuk célszerűnek
- Tervszerűség és kiszámíthatóság szükséges
- Monitoring-rendszert kell kiépíteni a beruházások és azok hatásának nyomon követésére

2. A magyar költségvetés továbbra is jelentős mértékben járuljon hozzá a klímacélok finanszírozásához!

- A rezsvédelmi intézkedések költségeit az állami költségvetés viseli
- Jelenleg az energiafogyasztás csökkentése, pusztán pénzügyi megtérülés szempontjából nézve, elsődlegesen az állam érdeke, nem pedig a végső felhasználóké, ezért az energiahatékonyság javításának támogatása indokolt az állam szempontjából
- A zöld kötvények kibocsátásából beruházásokra fordított összeget legalább évi egymilliárd eurón kell tartani 2030-ig (2023-as árakon) – ez 2020-2022. gyakorlata alapján egy szokványos összeg

3. Az RRF hitel és REPowerEU források tervezésénél a fosszilis beruházások helyett minél nagyobb részben az energiát megtakarító klímabarát megoldásokra kell fókuszálni!

- Tervezés 2023. nyár végéig
- Cél: az orosz energiahordozóktól való függés csökkentése
- A legszükségesebbek kivételével, a fosszilis beruházások helyett a 2050-es klímasegességégi céllal összhangban lévő megoldásokkal kell biztosítani az ellátásbiztonságot és az olcsó energiát

4. Fel kell gyorsítani a már elérhető uniós források lehívását!

- A sok forrás betervezése és lehívása, pályáztatása igen erőforrás-igényes
- A hazai közigazgatásban megfelelő létszámú és szaktudású szakembergárda álljon rendelkezésre e célra

5. Növelni kell a közvetlen uniós források felhasználását!

A közvetlen uniós források tekintetében:

- több tájékoztatásra,
- népszerűsítésre,
- a pályázók erősebb szakmai támogatására

van szükség, hogy növekedhessen az ezen forrásokból „hazahozott” pénzek aránya.

6. A pályázati kiírások kidolgozásakor teret kell adni az egyszerűségnek, szakszerűségnek és a holisztikus szemléletnek!

A pályázati kiírások kidolgozása során szükség van:

- a leendő pályázók szempontjainak erősebb figyelembe vételére és
- a nagy összképet szem előtt tartó, holisztikus forrástervezési szemlélet erősítésére.

7. Növelni kell a zöld források elköltésének átláthatóságát!

A nyilvánosság kaphasson rendszeres, magyar nyelvű, jól elérhető tájékoztatást:

- a kvótabevételek és zöld kötvények elköltésére vonatkozó tervekről és
  - azok megvalósulásáról,
- növelve a transzparenciát.

Köszönöm szépen a figyelmet!

Iratkozzanak fel hírlevelünkre!

KAPCSOLAT:

levente.koczoh@greenpolicycenter.com

www.greenpolicycenter.com

GREEN
POLICY CENTER